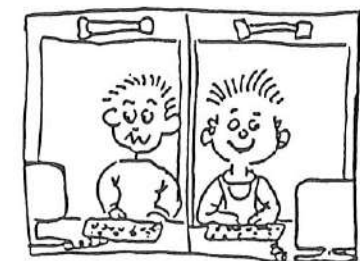
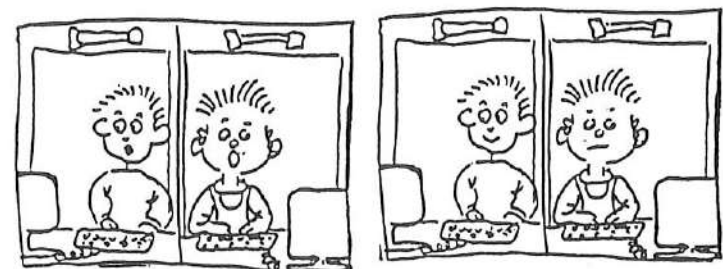
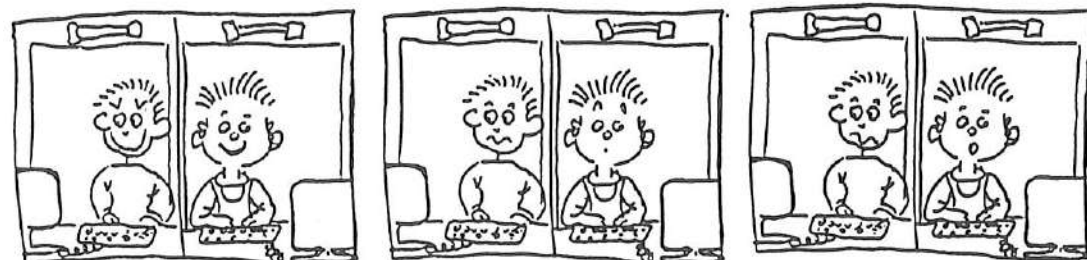
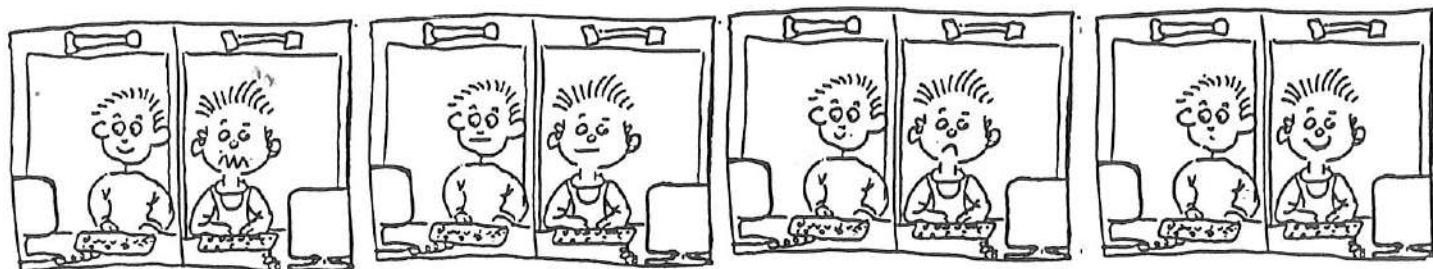

Beroepenoriëntatie

Werkboek voor leerlingen

E P B

EDUCACION PROFESIONAL BASICO

Thema 3

Arbeid

in het

algemeen

Beroepenoriëntatie

Werkboek voor leerlingen

Thema 3

Arbeid
in het
algemeen

Colofon

Auteurs

Lucy Sharpe
Siouxie Kock
Carola Peeters

Vormgeving omslag en binnenwerk

Carola Peeters

Eindredactie

Carola Peeters

Druk

Oranjestad Printing

Beroepenoriëntatie is ontwikkeld door de afdeling Curriculumontwikkeling van Directie Onderwijs.

ISBN 99904-85-40-2

Copyright © 2000, Directie Onderwijs Aruba, 990728.17

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm, geluidsband of op welke andere wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Inhoud Thema 3:

Arbeid in het algemeen

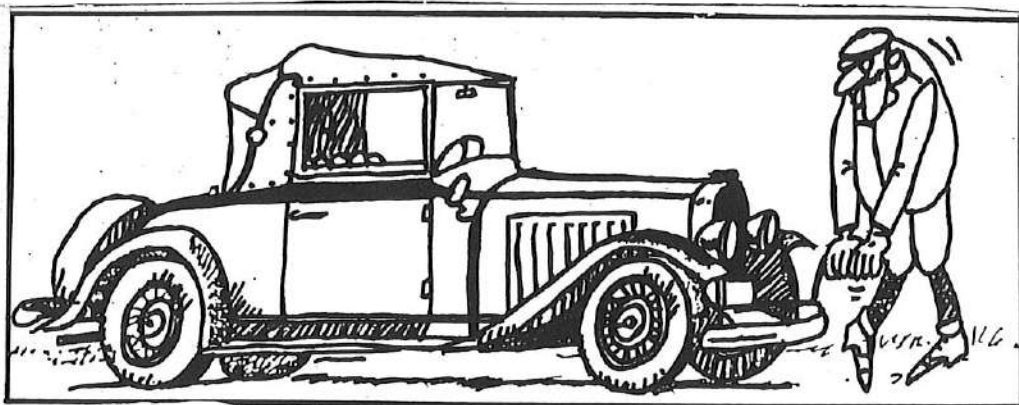
Onderwerp 3.1. Wat is arbeid?	1
Les 12: Definitie arbeid/werk	2
Les 13: Alles om ons heen is ontstaan uit arbeid	5
Les 14: Ik en arbeid	10
Les 15: Huishoudelijk werk (Onbetaalde arbeidsuren) is ook arbeid	15
Les 16: Huishoudelijk werk is de taak van alle gezinsleden	20
Onderwerp 3.2. Waarom werken?	26
Les 17: Werken is belangrijk voor je levensonderhoud	27
Les 18: Bijdrage aan de maatschappij als volwaardig lid	34
Les 19: Zelfrealisatie	44
Onderwerp 3.3. Kan iedereen werken?	49
Les 20: Werken doen we allemaal	50
Les 21: Beperkingen in verband met werken	58
Les 22: Deeltijd arbeid	60

Thema 3

Arbeid in het algemeen

Onderwerpen

- 3.1. Wat is arbeid?
- 3.2. Waarom werken?
- 3.3. Kan iedereen werken?

Onderwerp 3.1.

Wat is arbeid?

Algemene doelstelling

Aan het eind van dit onderwerp kun je, door samenhang te leggen tussen de wereld om je heen en je eigen plaats hierin, aangeven hoe arbeid voorkomt en waarvoor het dient.

Lessen

Les 12:	Definitie arbeid/werk
Les 13:	Alles om ons heen is ontstaan uit arbeid
Les 14:	Ik en arbeid
Les 15:	Huishoudelijk werk (onbetaalde arbeidsuren) is ook arbeid.
Les 16:	Huishoudelijk werk is de taak van alle gezinsleden.

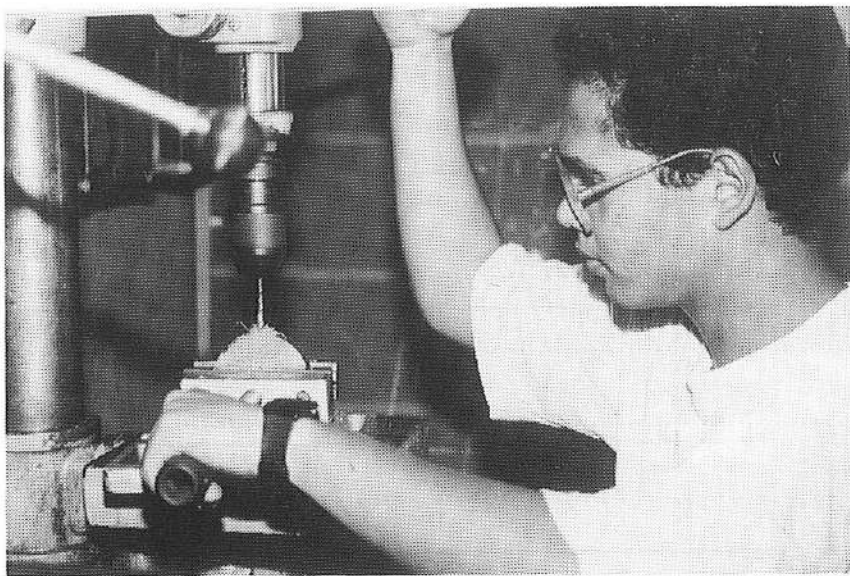
Les 12

Definitie arbeid/werk

Doelstelling

Aan het einde van deze les

- kun je het begrip arbeid definiëren (omschrijven en uitleggen).

DEFINITIES VAN ARBEID

Eigen definitie:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Gezamenlijke definitie:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

OPDRACHT 1

Schrijf hieronder vijf of meer beroepen op en schrijf achter elk beroep welke activiteiten en werkzaamheden bij dit beroep horen.

Beroep van persoon in de maatschappij	Wat doet hij/zij?
1. Een timmerman	- werkt met hout; - schuurt, zaagt en schaaft; - bouwt kasten, tafels, bureau's enz; - maakt kozijnen, deuren, ramen.
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	

Je mag de informatie uit thema 2 gebruiken bij het maken van deze opdracht.

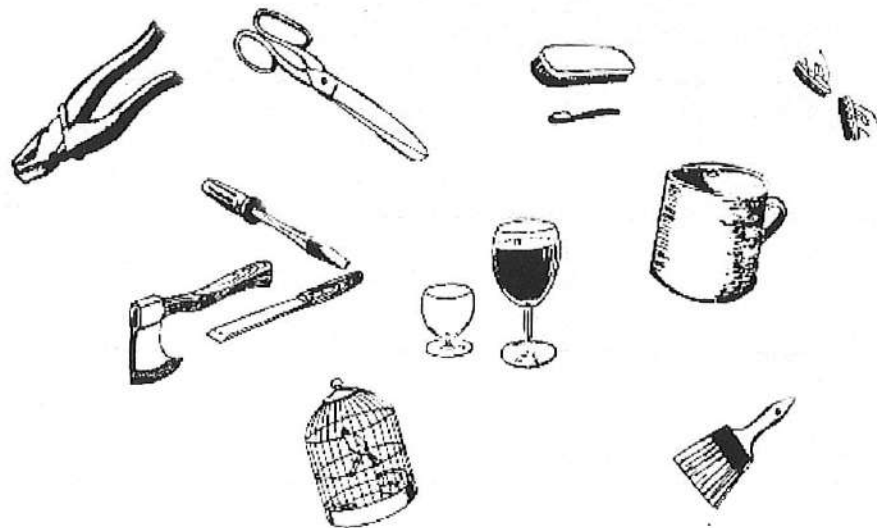
Les 13

Alles om ons heen is ontstaan uit arbeid

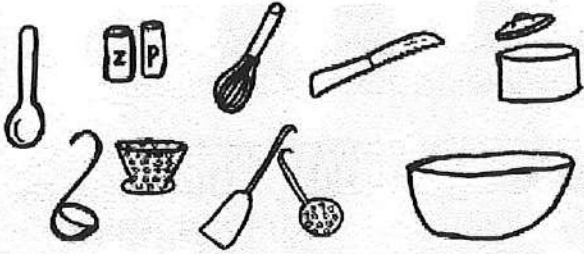
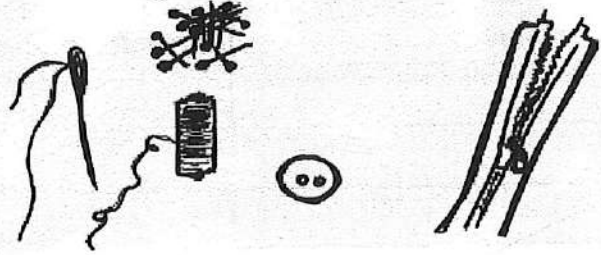
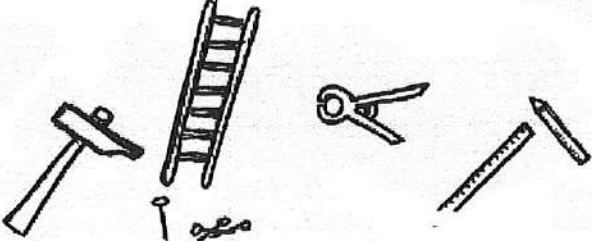

Doelstelling

Aan het einde van deze les

- kan je van allerlei voorwerpen om je heen opnoemen, door wie ze gemaakt zijn en/of door wie of waar ze gebruikt worden.

Blad A

1		= een kok
2		= een naaister
3		= een timmerman
4		= een administratief medewerker

OPDRACHT 1

Vul de "Maching - vragen" in.

In de eerste kolom staan de namen van allerlei gebruiksvoorwerpen. In de kolommen erachter moet jij telkens invullen door wie het voorwerp gemaakt is en door wie of waar het gebruikt wordt.

	Voorwerp	Door wie gemaakt?	Door wie of waar gebruikt?
1	zaag		timmerman
2	pot van klei	pottenbakker	tuinder, bloemist
3	beitel		
4	veiligheidshelm		
5	tafel		
6	schilderij		
7	gesp		
8	nagellak		
9	taart		
10	verfkwast		
11	dienblad		
12	nietjestrekker		
13	vlees		
14	shampoo		
15	kasboek		

16	schaar		
17	oven		
18	fototoestel		
19	pleister		
20	schaal		
21	uien		
22	bruidsjurk		
23	zalfje		
24	coverall		
25	schort		
26	lessenaar		
27	schijnwerper		
28	microfoon		
29	injectienaald		
30	blower (föhn)		
31	typemachine		
32	specerijen		
33	kookboek		
34	wijnglas		
35	vleesmolen		

OPDRACHT 2

Kies uit de onderstaande beroepen vijf beroepen. Arceer die beroepen met een felle kleur en schrijf ze op de stippellijnen in dit schema.

een automonteur	een naaister	een secretariële kracht
een metselaar	een schilder	een schoonheidsspecialist
een kinderverzorger	een lerares	een waiter
een fietsenmaker	een verkoopster	een boekhouder
een telefonist	een loodgieter	een tuinman
een kapster	een bakker	een kassier
een fietsenmaker	een timmerman	een onderhoudsmonteur

Je gaat nu bij de gekozen beroepen acht tot tien gebruiksvoorwerpen schrijven die bij het beroep horen. We geven eerst een voorbeeld. Daarna ben jij aan de beurt.

	Beroep	Welke gebruiksvoorwerpen horen bij dit beroep?
0	een boekhouder	kasboek, rekenmachine, kwitantie, factuur, geld, bankafschrift, computer, chequeboek, carbonpapier, bureau
1		
2		
3		
4		
5		

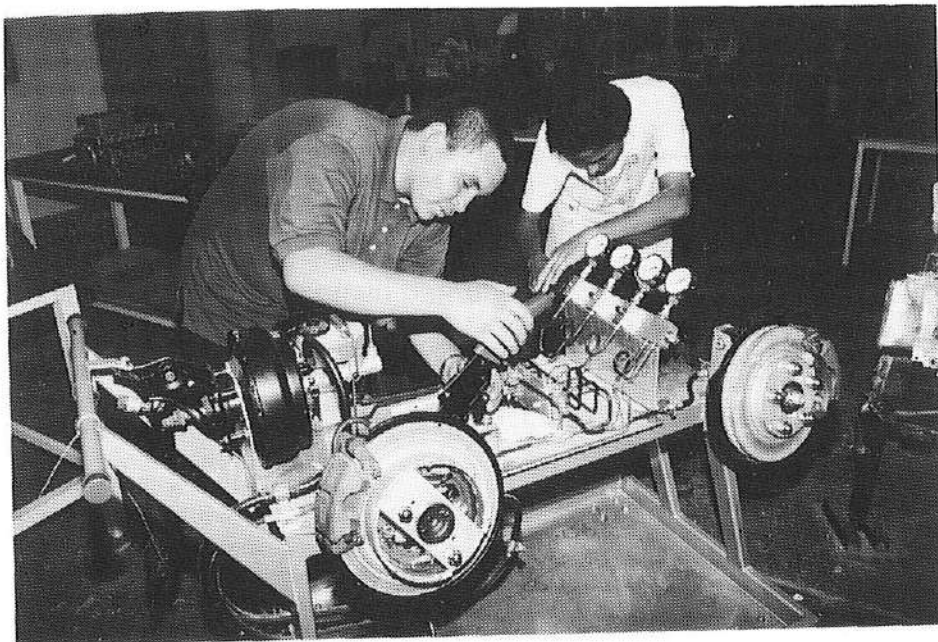
Les 14

Ik en Arbeid

Doelstelling

Aan het einde van deze les

- weet je van een bedrijf van je keuze welke functies en werkzaamheden er in dat bedrijf voorkomen.
- weet je per functie welke eisen er aan de beroepsbeoefenaar worden gesteld.

Bijlage 1

L.S.

Hierbij wordt U benaderd door een leerling van de E.P.B., die in het kader van een schoolopdracht voor het vak Beroeporiëntatie, enige algemene gegevens over Uw bedrijf zou willen verzamelen. Deze gegevens dienen er slechts toe, de leerlingen wat meer inzicht te verschaffen in de bedrijfs- en functie-variaties, zoals deze binnen de verschillende sectoren in onze maatschappij voorkomen.

Wij danken U bij voorbaat voor Uw medewerking in deze.

De E.P.B.

Naam van de leerlingen:

.....

Naam van de school:

Vragenlijst aan bedrijven of instellingen

Naam bedrijf/instelling: _____

Adres: _____

Werkzaamheden of doel van bedrijf/instelling: _____

Afdelingen: _____

Aantal werknemers, totaal of per afdeling: _____

Functies of werkzaamheden op elke afdeling: _____

Vereiste opleiding en overige eisen per functie: _____

Beginsalaris per functie: _____

OPDRACHT 1

Schrijf in het schema op welke beroepen en werkzaamheden je in het bedrijf bent tegengekomen.

Schrijf achter ieder beroep en werkzaamheid op welke opleiding en/of eindkwalificatie je moet halen.

	Beroep en/of werkzaamheid	Opleiding en/of kwalificatie
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		

OPDRACHT 2

Schrijf alle beroepen die in deze les behandeld worden onder elkaar in het schema.
Schrijf ernaast of je het beroep leuk of niet leuk vindt.

	Beroep en/of werkzaamheid	leuk	niet leuk
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			

Les 15

Huishoudelijk werk (onbetaalde arbeidsuren) is ook arbeid

Doelstelling

Aan het einde van deze les

- kun je het werk dat door de huisvrouw/huisman dagelijks in huis wordt gedaan als arbeid erkennen en op de juiste manier waarderen.

OPDRACHT 2

Stellingen over huishoudelijk werk

OPDRACHT 3

Conclusies over huishoudelijk werk

Huiswerkopdracht (voor les 16)

Interview met een huisvrouw/huisman

1. Uit hoeveel leden bestaat uw gezin?
Cuanto miembro tin den Bo famia?
.....
2. Wie is volgens u een huisvrouw of een huisman?
Segun Bo, kende ta un ama of amo di cas?
.....
3. Bent u in uw gezin de huisvrouw/huisman?
Señora/Señor ta e ama of amo di cas den Señora/Señor su famia?
.....
4. Werkt u alleen thuis in de huishouding of ook nog buitenshuis?
Indien ook buitenshuis, hoeveel uren per dag?
Señora/Señor ta traha na cas so of tin trabou afo tambe?
Si ta traha pafo di cas, cuanto ora pa dia?
.....
5. Welke taken moeten er in uw huishouding verricht worden?
Cual trabounan di cas tin di haci den Bo famia?
.....
.....
6. Hoe vaak en wanneer worden deze taken verricht?
Cuanto biaha y ki ora ta haci e trabounan di cas?
.....

7. Door wie worden deze taken hoofdzakelijk verricht?
Ta kende principalmente ta haci e trabounan di cas aki?
-
8. Vindt u dat u voldoende gewaardeerd wordt door uw gezinsleden voor de werkzaamheden die u in huis verricht?
Bo ta haña cu e miembronan di Bo famia ta aprecia suficientemente e trabounan cu Bo ta haci den cas?
-
9. Vindt u dat de taken in uw huishouding eerlijk verdeeld zijn?
Bo ta haña cu e trabounan di cas den Bo famia ta parti na un manera husto?
-
10. Hoe zou u de taakverdeling onder uw gezinsleden het liefst willen zien?
Con Bo ta desea di mira e particion di trabou entre e miembronan di Bo famia?
-
-
-

Les 16

Huishoudelijk werk is de taak van alle gezinsleden

Doelstelling

Aan het einde van deze les

- kan je aangeven hoe het werk in huis eerlijk onder alle gezinsleden verdeeld kan worden.

Inleiding

In deze les bespreken we de taken of werkzaamheden die regelmatig, (elke dag, of soms een paar keer per week) in een huishouding, voorkomen.

Aan de hand van de interviews weten jullie welke de verschillende werkzaamheden zijn die dagelijks in huis uitgevoerd moeten worden.

Jullie hebben ook gevraagd naar de verdeling van deze werkzaamheden onder de leden van elk gezin en weten dus ook welk gezinslid zich bezig houdt met welke taak of taken.

De antwoorden, die jullie kregen bij de vragen 5, 7, 9 en 10 gaan we op het bord eerst inventariseren en dan de conclusies invullen bij opdracht 1.

Daarna gaan we in een gesprek samen bepalen hoe we zelf hierover denken.

- Vinden we de verdeling van de taken goed?
- Doet elk gezinslid eerlijk zijn deel van het werk in huis?
- Worden bepaalde mensen in huis te veel belast, terwijl anderen te weinig doen?
- Moeten de man en de kinderen ook meewerken aan de taken in huis?
- Welke verdeling vinden wij een goede, eerlijke verdeling voor ons gezin?

Bij opdracht 2 vullen jullie in wat wij allemaal een goede, eerlijke taakverdeling vinden.

Opdracht 3 is een strip waarover je enkele vragen moet beantwoorden.

De vragen staan eronder getikt.

Bekijk de strip eerst goed, denk hierbij aan ons klassengesprek en vooral aan de eigen conclusie over een eerlijke taakverdeling.

Beantwoord daarna de vragen zo goed mogelijk.

Als je klaar bent, moet je opdracht 1 en 2 toevoegen aan je persoonlijkheidsfile.

OPDRACHT 1

Interview met een huisvrouw/huisman
 Conclusies naar aanleiding van vraag 5-7-9-10

Vragen	Conclusies
5. Welke taken moeten er in de huishouding verricht worden?	
7. Door wie worden deze taken hoofdzakelijk verricht?	
2. Zijn de taken eerlijk verdeeld onder de gezinsleden?	
3. Hoe zou de taakverdeling eigenlijk moeten zijn?	

OPDRACHT 2

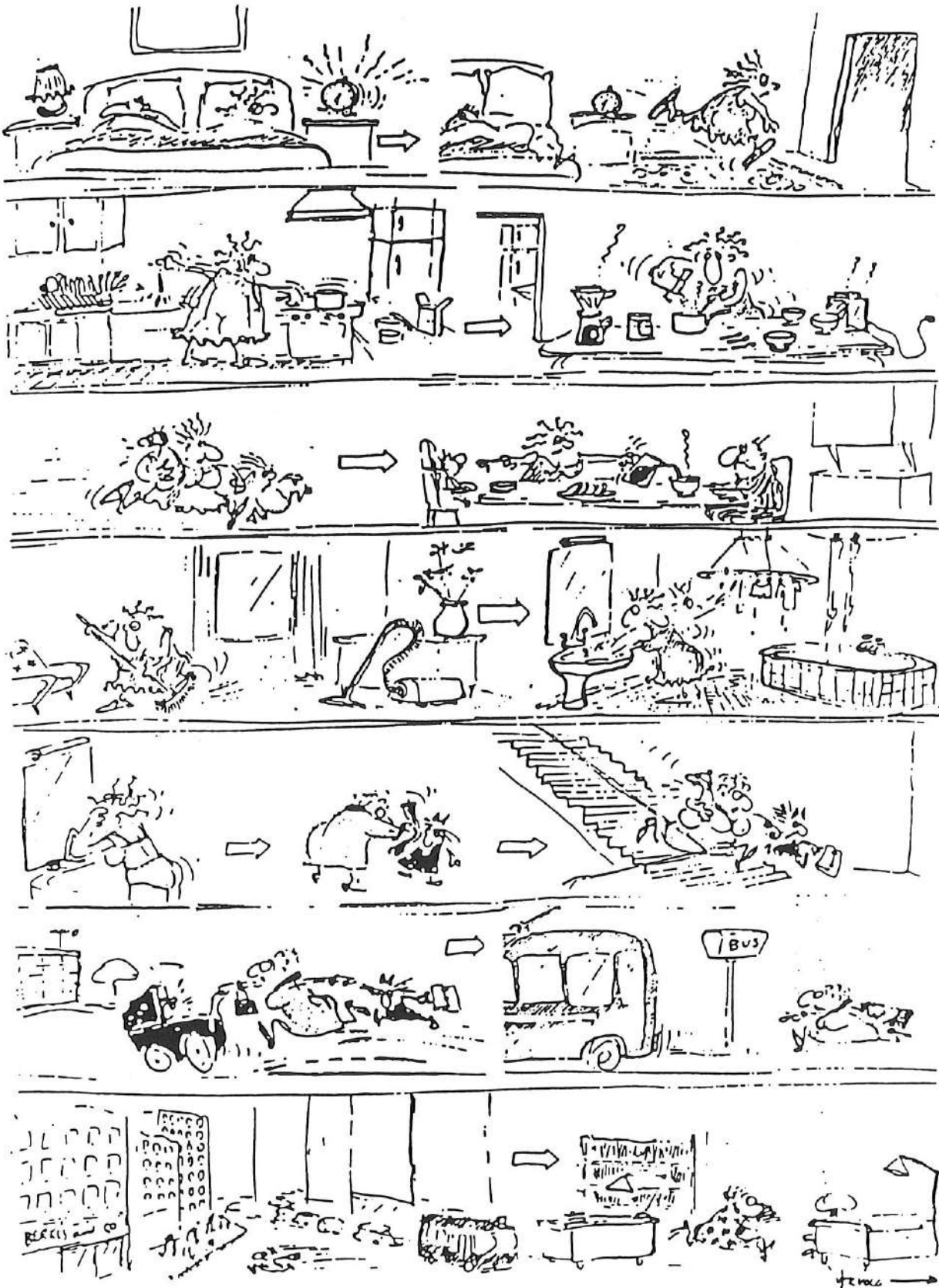
De huishouding is de taak van alle gezinsleden

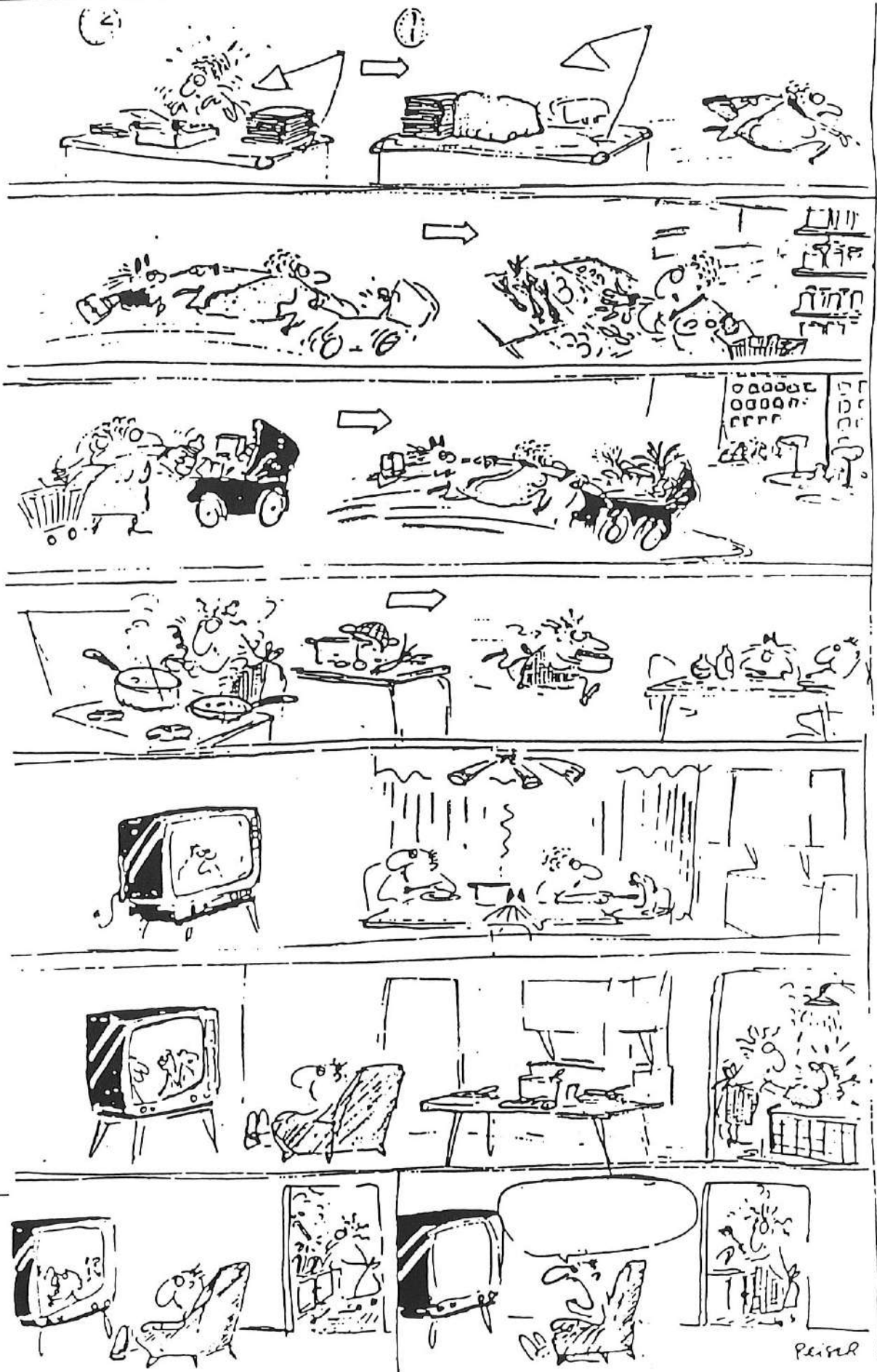

Ter afsluiting van de les gaan de leerlingen de volgende strip bekijken en de daaronder gestelde vragen beantwoorden bij opdracht 3.

Een dag uit het leven van een "werkende" huisvrouw

OPDRACHT 3

Beantwoord de volgende vragen naar aanleiding van de strip

Hoe is de taakverdeling in het gezin verdeeld?

Wat wil de stripmaker/maakster met deze strip zeggen?

Vul jij nu de tekst in bij het laatste plaatje. Je kan kiezen of je de vrouw of de man iets laat zeggen.

Man:

Vrouw:

Onderwerp 3.2.

Waarom werken?

Algemene doelstelling

Aan het einde van dit onderwerp kun je verschillende redenen opnoemen, waarom een mens werkt.

Lessen

Les 17:	Werken is belangrijk voor je levensonderhoud.
Les 18:	Bijdrage aan de maatschappij als volwaardig lid.
Les 19:	Zelfrealisatie.

Les 17

Werken is belangrijk voor je levensonderhoud

Doelstelling

Aan het einde van deze les:

- kan je aangeven dat het belangrijk is en waarom het belangrijk is om te werken voor je eigen levensonderhoud en voor dat van het gezin.

Inleiding

In deze les heeft de leraar je verteld over allerlei dingen, die een mens nodig heeft om te kunnen leven. Deze "dingen" worden behoeften genoemd.

Je hebt uitleg gekregen, uitgaande van een piramide waarin al deze behoeften naar noodzakelijkheid zijn ingedeeld.

De behoeften, die ieder mens het meeste nodig heeft, staan helemaal onderaan in de piramide, ze worden de basische of eerste levensbehoeften genoemd.

Daarna volgen de andere levensbehoeften naar belangrijkheid elkaar op in de piramide.

In deze les gaat het hoofdzakelijk over de eerste levensbehoeften. Deze zijn:

- 1: Lichamelijke behoeften
- 2: Behoeften naar veiligheid

Deze behoeften zijn zo belangrijk voor het leven van ieder mens, dat iedereen zal proberen om ze steeds te bevredigen. Daarom kunnen we stellen dat het voorzien in deze levensbehoeften voor zichzelf en familieleden, één van de belangrijkste redenen zijn, voor de mens, om te werken.

De piramide werd naar zijn uitvinder, Dr. Abraham Maslow, de "Maslow piramide" genoemd.

Nu gaan jullie werken aan de drie opdrachten die horen bij deze les.
Als de opdrachten af zijn, kunnen ze in je persoonlijkheidsfile worden bewaard.

De pyramide van Maslow

behoeften

De pyramide van Maslow

- Punt 1: Lichamelijke behoeften**
Met lichamelijke behoeften bedoelen we behoefte aan eten, drinken, bescherming tegen warmte en kou
- Punt 2: Veiligheid behoeften**
Veiligheid behoeften is behoefte aan veiligheid, zekerheid, stabiliteit
- Punt 3: Sociale behoeften**
Hiermee bedoelen we de behoefte om te behoren tot een groep, het samen zijn met anderen
- Punt 4: Behoefte aan waardering**
We bedoelen hiermee zelfrespect, behoefte aan erkenning, achting en respect van anderen
- Punt 5: Behoefte aan zelfverwerkelijking**
De behoefte aan zelfverwerkelijking is gericht op persoonlijke groei, zelfontwikkeling en zelfontplooiing

OPDRACHT 1

Op het bord staan er verschillende voorbeelden van eerste levensbehoeften door elkaar geschreven.

Vul in het onderstaande schema elk voorbeeld op de goede plaats in.

Eerste levensbehoeften

	Punt 1: Lichamelijke behoeften		Punt 2: Behoeften naar veiligheid
1 a		2 a	
1 b		2 b	
1 c		2 c	
1 d		2 d	
1 e		2 e	
1 f		2 f	
1 g		2 g	
1 h		2 h	
1 i		2 i	
1 j		2 j	

OPDRACHT 2

Vul bij deze opdracht eerst de **lichamelijke behoeften** in, die je onder punt 1 van opdracht 1, hebt opgeschreven. Schrijf daarna achter elke behoefte op, waarom je denkt dat het nodig is deze behoefte te bevredigen.

	Behoeften van punt 1	Waarom is het nodig deze behoefte te bevredigen?
1a		
1b		
1c		
1d		
1e		
1f		
1g		
1h		
1i		
1j		

OPDRACHT 3

Vul bij deze opdracht eerst de **behoefte naar veiligheid** in, die je onder punt 2 van opdracht 1 hebt opgeschreven. Schrijf daarna achter elke behoefte op, waarom je denkt dat het nodig is deze behoefte te bevredigen.

	Behoeften van punt 2	Waarom is het nodig deze behoefte te bevredigen?
2 a		
2 b		
2 c		
2 d		
2 e		
2 f		
2 g		
2 h		
2 i		
2 j		

Les 18

Bijdrage aan de maatschappij als volwaardig lid

Doelstelling

Aan het einde van deze les:

- kan je toelichten dat het belangrijk is om een positieve houding te hebben als je later gaat werken of een beroep gaan uitoefenen, als lid van de maatschappij.

Inleiding

De leraar gaat in deze les verder met de piramide van Maslow.

Weet je nog hoe je de piramide moest lezen en wat er allemaal op staat? Natuurlijk, je leest de piramide van onderen naar boven en in de piramide staan 5 menselijke behoeften genoemd.

De eerste 2 punten zijn in les 17 al besproken.

Nu gaat de leraar iets vertellen over de twee volgende punten die hoger op in de piramide staan.

Punt 3: Sociale behoeften

Punt 4: Behoeftte aan waardering

Deze behoeften zijn ook belangrijk voor de mens, net als de eerste twee.

Je leert hoe belangrijk het is voor een persoon om behalve thuis, ook op zijn werk, deze behoeften bevredigd te zien.

Werken doet men niet alleen om geld te verdienen om van te kunnen leven. Wer willen door ons werk ook onze maatschappij vooruit helpen en hiervoor gewaardeerd worden.

Je gaat tijdens de les een fotoserie bekijken en aan de hand daarvan moet je enkele opdrachten maken in je werkmap.

De laatste, opdracht 3, kan je daarna opbergen in je persoonlijkheidsfile.

OPDRACHT 1

Bekijk de foto's en schrijf van elk beroep op in welke sector het thuis hoort.

SECTOR TECHNIEK	SECTOR DIENSTVERLENING
Beroep / Werk	Beroep / Werk
1.	1.
2.	2.
3.	3.
4.	4.
5.	5.

SECTOR ADMINISTRATIE	SECTOR VERZORGING
Beroep / Werk	Beroep / Werk
1.	1.
2.	2.
3.	3.
4.	4.
5.	5.

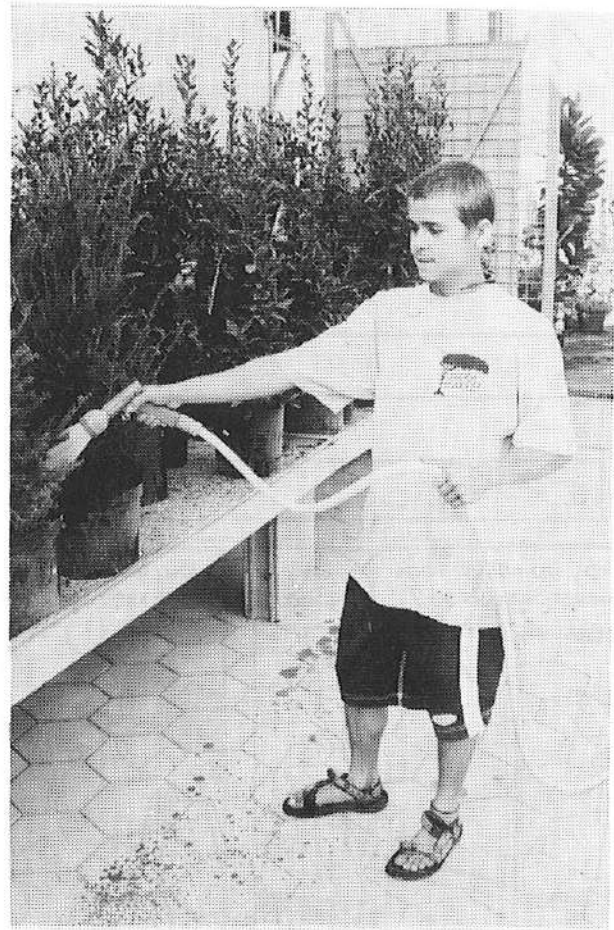

Mijn naam is Leerya Henricus en ik ben telefoniste bij de WEB. Ik vind de telefoon het belangrijkste communicatiemiddel binnen het bedrijf. Ook voor de communicatie met klanten en het publiek is de telefoon onmisbaar. Als telefoniste is het belangrijk om een positieve

houding te hebben en ook een lieve aangename stem. Je moet goed luisteren en rustig en duidelijk praten en vooral ook veel geduld hebben met de mensen. Iets leuks van ons werk is dat er elk jaar een competitie gehouden wordt onder zo'n 100 telefonisten van heel Aruba. De winnaar krijgt een prachtige wisselbeker. Dit jaar heb ik hem gewonnen daarom staat hij hier. Ik ben er ook erg trots op!

Ik ben Benny Vijsma, ik werk als plantenverzorger bij het plantenbedrijf Flora Market. Ik werk in de openlucht en dat vind ik leuker dan binnen zitten en papierwerk doen. Dagelijks hou ik mijn planten schoon en geef ze water en de nodige vitamines. Verder moet ik snoeien en verpotten. Dit werk is belangrijk want de planten moeten mooi zijn, zodat ze verkocht worden. Je bent constant bezig en je leert veel door te werken met allerlei plantensoorten. Je moet goed met mensen kunnen omgaan. Je geeft mensen advies bij het uitzoeken van planten en geeft ze informatie over de verzorging van planten. Ik hou mijn planten altijd mooi, daar houde de mensen van.

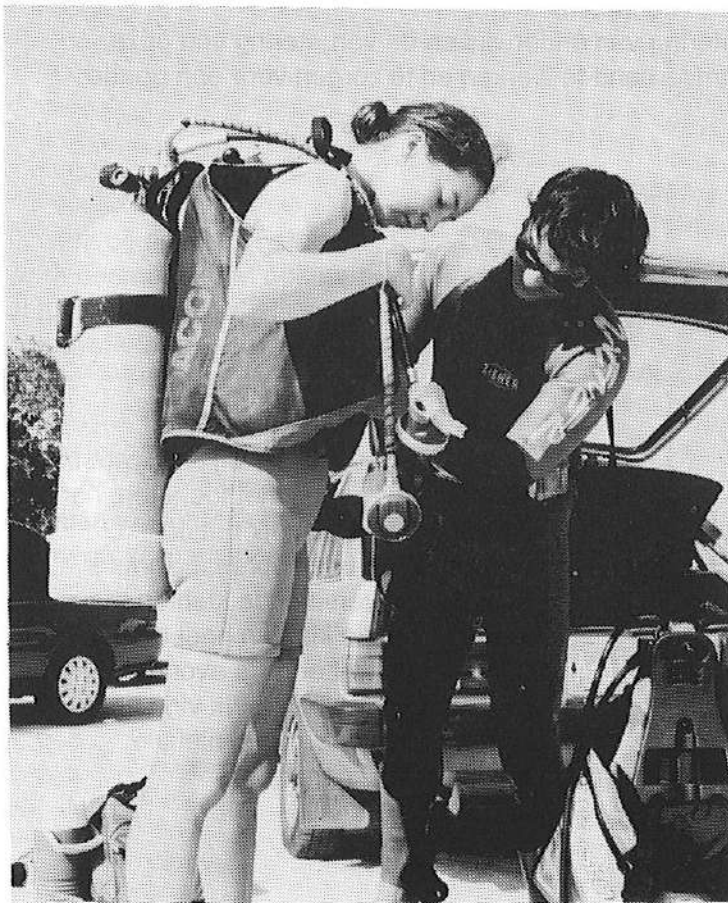
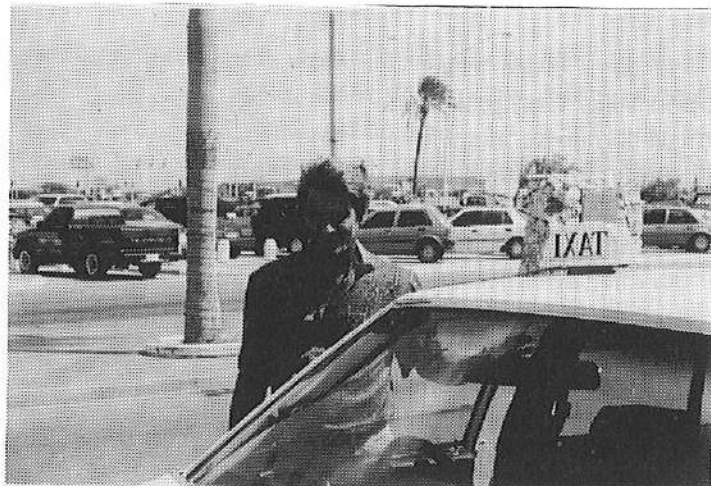

Ik ben een taxichauffeur. Mijn naam is Alfonso Kock en ik rij in taxi nr. 280. Het toerisme is één van de grootste Inkomstenbronnen van ons eiland, daarom is mijn werk ook erg belangrijk.

De taxi-chauffeur is één van de eerste contacten die de toerist maakt met het eiland, dus moet ik altijd een beleefde en behulpzame houding hebben.

Engels en Spaans spreken is nodig;

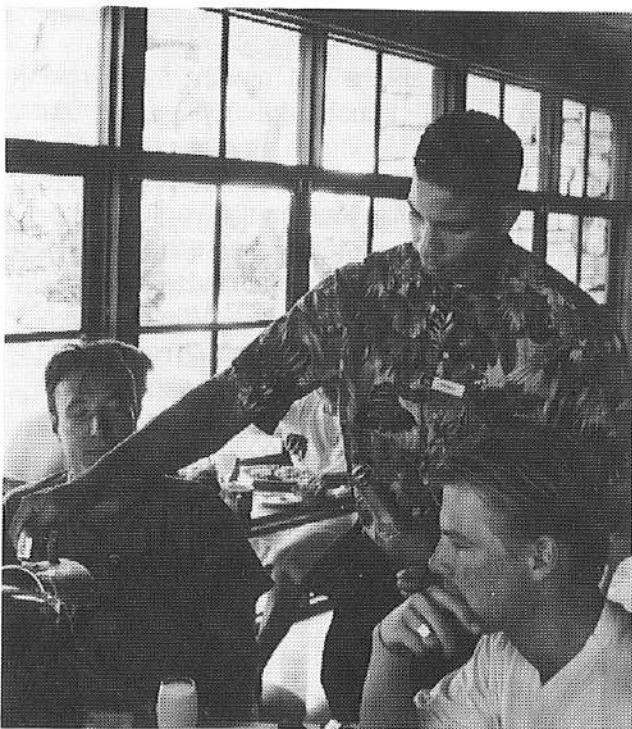
ongeveer 80% zijn Amerikaanse toeristen en de rest spreekt voornamelijk Spaans. Ik vind het leuk dat ik veel mensen leer kennen en ze worden soms echte goede vrienden. Dit beroep is vrij, je werkt en stopt als je dat zelf wilt. Dus je bepaalt je eigen werktijden, dat vind ik erg fijn. Als taxi-chauffeur moet je veel geduld hebben en altijd vriendelijk zijn tegen je klanten.

Ik werk als duikinstructeur. Mijn klanten zijn veelal toeristen, die de schoonheid van de natuur onder water willen bekijken. Mijn beroep is erg afwisselend, ik moet goed met mensen omgaan. Geduld moet je wel hebben als duikinstructeur. Ook moet je goed weten wat je doet, je draagt een grote verantwoordelijkheid, zeker onder water.

Ik ben Mirla Tromp. Ik werk omdat ik mijn kennis wil uitbreiden en tegelijk een bijdrage lever aan de maatschappij. Bij Directie Onderwijs, waar ik werkzaam ben, heb ik de functie van Statistisch medewerker. Ik stop allerlei leerling-gegevens in een database. Gegevens zoals: naam van de leerling, adres, leeftijd, sexe, woonwijk, gesproken taal thuis, welke school de leerling bezoekt. Het belang van mijn werk is dat men deze gegevens nodig heeft om de ontwikkelingen op onderwijsgebied te volgen en om van daaruit de planning voor de toekomst te kunnen maken.

Door mijn werk help ik mee aan de verbetering van onderwijs en de verbetering van onze maatschappij. Belangrijk is ook om in teamverband te werken en te zorgen voor een goede werksfeer op kantoor.

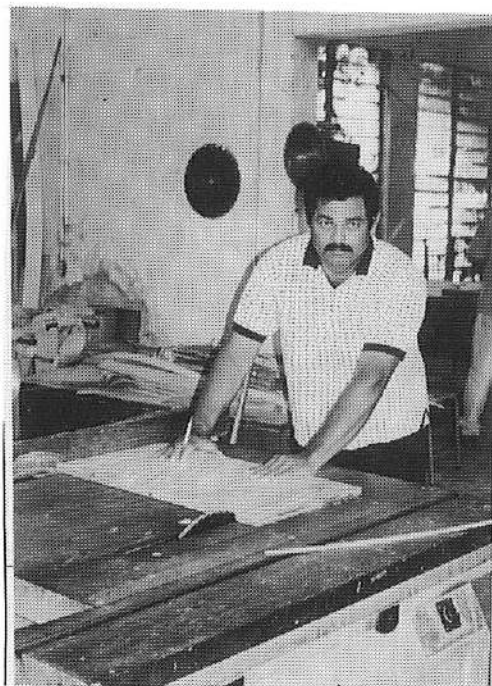
Ik werk als serveerder bij de Hyatt. Ik krijg veel te maken met toeristen, het is daarom ook belangrijk dat ik verschillende talen spreek. Soms zijn er wel eens vervelende klanten maar meestal zijn de klanten heel aardig. Ik moet ook wel eens 's avonds werken maar dat is niet zo erg. Ik vind het leuk werk omdat ik heel veel nieuwe mensen leer kennen.

Ik werk als kassier bij de Ling en Sons. Vroeger moest je iedere prijs intikken op de kassa, nu haal ik de producten over een scanner en deze slaat de gegevens via een code op. Heel gemakkelijk dus. En het gaat veel sneller dan iedere keer intikken. Klanten zijn daardoor tevreden omdat ze niet zo lang hoeven te wachten. Met een druk op de knop weer ik precies wat de klant heeft gekocht en moet betalen. Je moet als kassier wel secuur met geld kunnen omgaan. Goed kunnen

rekenen is een vereiste. Als het niet zo druk is help ik de winkelmedewerkers met het sorteren, spiegelen en prijzen van producten. Ik vind mijn werk leuk omdat ik veel verschillende mensen zie en zowel met mijn handen als mijn hoofd bezig ben.

Ik werk bij de Task Force. Mijn werk bestaat uit het opknappen van vervallen meubels en gebouwen. Mijn werk is erg afwisselend. Ik zaag, schuur en timmer en soms heb ik een verfkwast in mijn hand. Ik werk graag met mijn handen en daarom is mijn werk zo leuk. Je moet wel altijd goed opletten want het is best gevaarlijk: al die grote machines.

Mijn naam is Franklin Catalina en ik werk als slager bij de Ling en Sons. Ik werk in een leuk team waar we hard werken combineren met hard lachen. De gereedschappen die we gebruiken moeten scherp zijn, veiligheid is daarom vereist. Ook werken we met grote machines waarbij je heel voorzichtig moet zijn. We snijden grote hompen vlees in mooie lapjes, halen de vetranden weg en zorgen ervoor dat het vlees er aantrekkelijk uit komt te zien als het in de etalage ligt. Hygienisch werken is een must, vandaar dat wij regelmatig onze handen wassen, handschoenen dragen en een hoofdkapje ophebben.

Ik ben verkoopster in een boekhandel. Mijn naam is Neiffi Kock en ik vind mijn werk leuk en afwisselend. Op de eerste plaats moet ik zorgen dat alles netjes is om de klanten aan te trekken. Ik moet ook zorgen dat ik de rekken steeds aanvul, zodat de klant alles kan vinden. We verkopen veel informatiemateriaal, hierdoor werken we mee aan de educatie en informatie van het publiek en vooral de jeugd. Ik vind dit een belangrijke bijdrage aan de verdere ontwikkeling van onze maatschappij. Als verkoopster heb ik een vriendelijke en beleefde houding. Ik moet behulpzaam zijn, ook als er soms vervelende klanten komen. Gelukkig gebeurt dit niet zo vaak. Ik heb vroeger in de administratie gewerkt, maar ik vind verkoopster zijn veel leuker, want je leert mensen kennen en je hebt veel meer afwisseling in je werk.

OPDRACHT 2

Schrijf bij elke foto op welk beroep die persoon uitoefent, wat de bijdrags is van deze persoon aan de maatschappij en waarom een positieve houding in dit beroep van belang is.

Beroep/ Werk	Bijdrage aan de maatschappij	Belang van een positieve houding

OPDRACHT 3

Kies nu uit alle beroepen en werkzaamheden van de foto's vier uit, die jij het leukste vindt en die jij later zou willen uitoefenen. Je kan kiezen voor één beroep uit elke sector of voor meerdere beroepen uit dezelfde sector.

Vul de beroepen, die jij het leukste vindt in en schrijf erbij welke bijdrage jij, (door dat werk) aan onze maatschappij zou kunnen leveren.

Beroep / Werk	Mijn bijdrage aan de maatschappij
1.	
2.	
3.	
4.	

Bewaar opdracht 3 in je persoonlijkheidsfile.

Les 19

Zelfrealisatie

Doelstelling

Aan het einde van deze les

- kun je toelichten dat iemand door het werk of beroep waarvoor hij kiest en is opgeleid, zichzelf kan ontplooiën.

Inleiding

In deze laatste les van het onderwerp "Waarom werken?" gaat de leerkracht tot slot punt 5 van de Maslow piramide met jullie bespreken.

Hier staat dat de mens behoeften heeft om te komen tot persoonlijke groei, zelfontwikkeling en zelfontplooiing.

Hiermee bedoelen ze dat de mens behoefte heeft om steeds beter te worden en verder te komen in het leven.

Door het werk dat iemand doet of door het beroep dat hij uitoefent en waarvoor hij heeft gestudeerd, kan hij dat bereiken.

Door goed werk te leveren heeft hij zelf plezier in het werk en krijgt hij ook de waardering van anderen in de maatschappij. Hierdoor kan hij zich waarmaken.

Deze behoeften van de mens staat helemaal bovenaan de piramide, want naast de andere behoeften, die we in de vorige lessen besproken hebben, heeft ieder mens ook behoefte naar zelfrealisatie.

Aan de hand van de huiswerkopdracht gaan we enkele personen uit onze maatschappij bekijken.

Deze mensen werken in de maatschappij of oefenen een beroep uit op zo'n manier dat ze door anderen bewonderd worden.

Door hun werk kunnen deze personen zich waarmaken.

Dit noemen we zelfrealisatie.

Enkele leerlingen gaan hun verslagen voorlezen aan de klas. Daarna vormen ze een panel en jullie gaan vragen stellen aan de panelleden over de persoonlijkheden uit hun verslag. Je mag vragen stellen over het werk van die personen en ook over hoe ze werken. Je kunt ook vragen wat ze door het werk bereiken voor anderen en ook voor zichzelf.

Luister maar goed bij het voorlezen en maak aantekeningen zodat je weet wat je straks wil vragen.

Na de rondvraag gaan we een korte bespreking houden over wat we gehoord hebben en hoe wij erover denken. Daarna gaan jullie werken aan de opdrachten in je werkmap.

OPDRACHT 1

Hieronder zijn drie kaders getekend.

Vul in bij:

- I: de gegevens van de persoon uit je eigen verslag.
- II: de gegevens van de persoon uit de andere verslagen, die jij het meest bewondert.
- III: de gegevens van de persoon uit de andere verslagen, die jij op de tweede plaats zet.

Geef duidelijk aan waarom je elk van deze personen bewondert.

I : Persoonlijkheid uit mijn eigen verslag

Naam en verdere gegevens	
Werk / Beroep en Werkterrein	
Waarom ik deze persoon zo bewonder.	

II : Meest bewonderde persoon uit andere verslagen

Naam en verdere gegevens	

Werk / Beroep en Werkterrein	
Waarom ik deze persoon zo bewonder.	

III : Persoon op de tweede plaats, uit andere verslagen

Naam en verdere gegevens	
Werk / Beroep en Werkterrein	
Waarom ik deze persoon zo bewonder.	

OPDRACHT 2

Schrijf hieronder de belangrijkste en mooiste eigenschappen en/of werkzaamheden op van de personen, die in de les behandeld zijn.
Je kunt hiervoor ook kijken op de gekleurde vellen die opgehangen zijn.

**Eigenschappen en/of werkzaamheden van personen
die zich in de maatschappij waarmaken, door hun werk**

OPDRACHT 3

Schrijf hieronder je eigen conclusie of mening op over zelfrealisatie.
Denk aan alles wat naar voren is gebracht in de verslagen, tijdens het panel en in het klassengesprek.

Mijn eigen conclusie of mening over zelfrealisatie

Onderwerp 3.3.

Kan iedereen werken?

Algemene doelstelling

Aan het einde van dit onderwerp kan je toelichten, dat door bepaalde omstandigheden in een mensenleven niet iedereen kan werken.

Lessen

Les 20:	Werken doen we allemaal
Les 21:	Beperkingen i.v.m. werk
Les 22:	Deeltijdarbeid

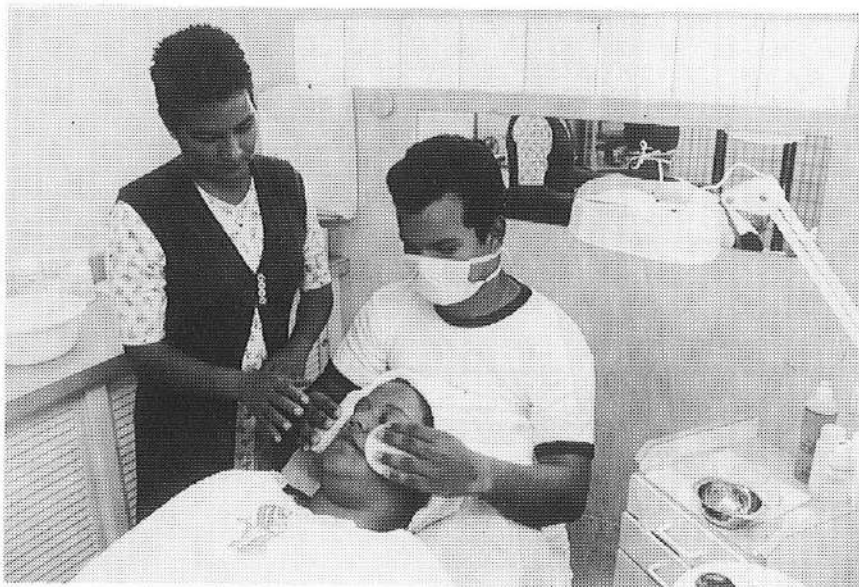
Les 20

Werken doen we allemaal

Doelstelling

Aan het einde van deze les

- begrijp je en kan je uitleggen, dat het in onze maatschappij noodzakelijk is, dat een mens gedurende een bepaalde tijd van zijn leven werkt om zijn brood te verdienen.

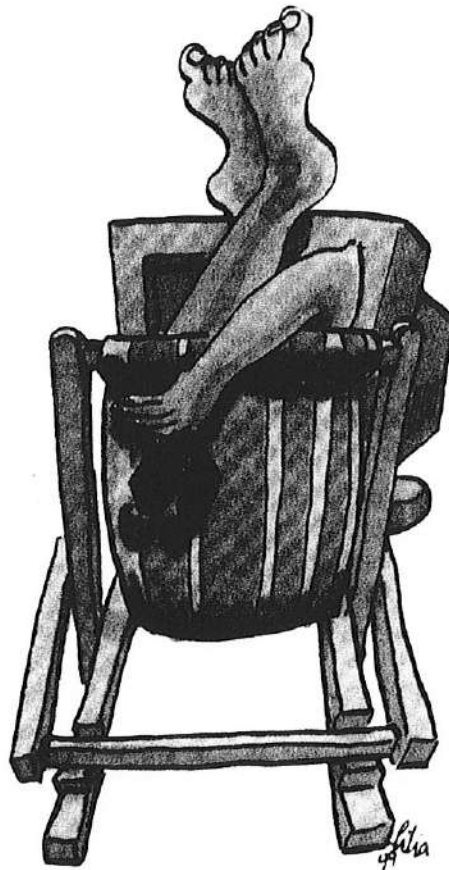

De leerkracht heeft bij het inleiden van deze les verteld dat het in onze maatschappij nodig is, dat de mensen gedurende een bepaalde tijd van hun leven werken om hun brood te verdienen.

Bij het behandelen van het vorige onderwerp werden er allerlei redenen genoemd, waarom het werken inderdaad noodzakelijk is.

Je hebt nu ook nagedacht over de vraag: Wat betekent werken voor mensen? Samen hebben jullie gedacht over de leuke dingen van werken en ook over de problemen en nare dingen van het niet werken.

In de volgende opdrachten gaan jullie nu hetgeen er besproken is uitwerken en daarna je eigen conclusies of meningen over werken en niet werken opschrijven.

OPDRACHT 1

Neem de beroepen en positieve kanten van de beroepen over van het bord. Vul het schema verder in.

BEROEP	POSITIEVE KANTEN VAN HET BEROEP

OPDRACHT 2

Heb je de verhalen gelezen?

Schrijf dan bij deze opdracht op, over welk beroep het ging en welke positieve en negatieve kanten er in het gelezen stuk genoemd worden.

BEROEP	POSITIEVE KANTEN	NEGATIEVE KANTEN

OPDRACHT 3

Welke ervaring hadden de personen uit de gelezen stukken met het werken of het niet-werken?

Wel werken:

Positieve kanten:

Negatieve kanten:

Niet-werken:

Positieve kanten:

Negatieve kanten:

OPDRACHT 4

Schrijf in het hier onderstaande schema aan de hand van de verzamelde gegevens je eigen mening op omtrent werken en werkloos zijn.

Mijn eigen mening of conclusie over het werken

Mijn eigen mening of conclusie over werkloos zijn

Opdracht 4 stop je in je persoonlijkheidsfile.

Bijlage 1

Ik werk als bejaardenhelpende in een bejaardenhuis. Ik maak de kamers schoon: het toilet, de wastafel, de vloer.... De bedden verschonen, ik leeg de prullenbakken. Als er een afwasje staat, pak ik dat ook even mee. Mensen die veel verzorging nodig hebben help ik bij het wassen en aankleden. Ik draai dagdiensten en avonddiensten. Als iemand verdriet heeft probeer ik hem/haar vrolijk te maken. Het werk is erg afwisselend, ik leer echt met mensen omgaan. Wat minder leuk is, is dat er soms wel iemand sterft. Voordat ik in dit tehuis kwam werken, heb ik 5 maanden thuis gezeten. Ik verdiende geen geld en dat was niet leuk.

Ik ben archiefmedewerker. Ik werk altijd binnen en dat vind ik wel jammer. Ik werk op vaste tijden, heb bijna nooit overwerk. Alle stukken die geordend moeten worden liggen op mijn bureau. Ik zorg ervoor dat alles in goede mappen geplaatst wordt. Je moet heel zorgvuldig zijn. Alle stukken moeten codes krijgen zodat iedereen weet waar een brief of een map gebleven is. Soms moet ik oude archiefstukken kopiëren, anders gaan ze stuk. Er komen vaak mensen aan de balie die iets willen weten. Ik help ze dan.

Ik werk als kassière in een supermarkt. Het is een druk bezochte supermarkt en dat is wel leuk, want dan ben je altijd bezig. Alle prijzen moet ik intikken op de kassa. Gelukkig rekent de kassa uit wat de klant uiteindelijk moet betalen. Met één druk op de knop weet ik hoeveel het bedrag is dat ik moet krijgen. Ik moet wel goed rekenen en secuur zijn. Als er geen klanten zijn ga ik artikels prijzen met een prijstang, of de vloer dweilen. Soms worden er wel een spullen gestolen

uit de winkel of laat een klant per ongeluk iets liggen in het karretje. Het is niet leuk om daar iets van te zeggen maar het moet toch. Toen ik werkloos was, ging ik altijd op straat hangen. Ik deed niets en als ik s'avonds thuis kwam, voelde ik me slecht omdat ik de hele dag niets gedaan had.

Ik hou van etende mensen, vooral in een restaurant, dat vind ik gezellig. Gelukkig heb ik deze baan kunnen krijgen. Ik werk als serveerder in een Italiaans restaurant. De klanten komen uit verschillende landen, ik spreek daarom ook meerdere talen. Ik vind het leuk om mensen te helpen. Vervelende klanten zijn er ook, maar daar moet je gewoon geduldig mee zijn. Ik zorg ervoor

dat mensen de menukaart krijgen, ik wijs hen op lekkere gerechten. Ik zorg ervoor dat ze hun drank en eten op tijd krijgen. Toetjes maak ik zelf klaar. Dat is leuk. Bij een bekende doe ik wel eens een dot extra slagroom op het ijs. Ik werk met een team. Het is altijd heel gezellig, zelfs na sluitingstijd blijven we vaak nog even zitten. Soms werk ik overdag maar ook vaak s'avonds.

Ik werk als landschapsmedewerker bij Fantastic Gardens. Ik werk altijd buiten en ben met mijn handen bezig. Heerlijk gewoon. Ik draag wel altijd een bril, een petje en een shirt met lange mouwen om mij te beschermen tegen de zon. Ik zorg ervoor dat alle planten water krijgen, ik maak nieuwe stekjes en haal onkruid weg. Verder help ik de klanten die rondlopen, zorg ervoor dat aan iedere plant een prijskaartje en naamkaartje zit. Ik zorg ervoor dat bestellingen klaar gezet worden en help bij het lossen en laden van auto's. Kortom een afwisselende baan. Ik hou van de natuur en daarom vind ik deze baan zo leuk. Ik hoef niet stil te zitten. Ik leer steeds meer over bomen en planten.

Bijlage 2

Vragen die gesteld kunnen worden aan een werkende persoon.

- Welk beroep of werk heeft u?
- Wat zijn voor u de positieve en de negatieve kanten van uw beroep?
- Waarom is het werken voor u van belang?
- Bent u weleens zonder werk geweest en hoe lang?
- Wat vond u van die periode?

Vragen die gesteld kunnen worden aan een werkloze persoon.

- Welk beroep had u? / Wat voor werk doet u nu?
- Welke positieve en negatieve kanten kunt u opnoemen van dat beroep of werk?
- Is het werken voor u van belang en hoe lang bent u al zonder werk?
- Kunt u voordelen opnoemen van het niet werken?
- Welke nadelen ondervindt u van het niet werken?

Les 21

Beperkingen in verband met arbeid

Doelstelling:

Aan het einde van deze les kan je

- omschrijven en uitleggen wat arbeidsongeschikt zijn betekent en wat de gevolgen ervan zijn.
- kan je omschrijven wat pensioering inhoudt en de minimumleeftijd hiervoor aangeven.
- vertellen wat werkloosheid is en wat de gevolgen daarvan zijn.
- voorbeelden geven van door gehandicapten uit te voeren werkzaamheden.

Inleiding

In de titel van deze les komt het woord "beperkingen" voor. Hiermee wordt bedoeld, dat er bepaalde omstandigheden zijn, waardoor men niet kan werken om zijn inkomen te verdienen. Soms kan men helemaal niet werken en soms voor een deel niet. Als dat het geval is, dan is de persoon "beperkt" voor wat betreft het werken. Toch heeft iedereen wel geld nodig om van te kunnen leven. Daarom zijn er bepaalde wetten gemaakt, die recht geven op een uitkering (= een geldbedrag) wanneer iemand onder bepaalde omstandigheden niet kan werken.

De wetten waarin deze zaken in zijn geregeld noemen we **sociale wetten**.

In deze les bespreken we enkele van de omstandigheden waarbij mensen beperkt zijn in het werken en daardoor een uitkering ontvangen, zoals:

arbeidsongeschiktheid door een ongeluk of door een ziekte
pensionering en het ouderdomspensioen
gehandicaptten en de onderstand-uitkering.

Over gehandicapte personen gaan jullie ook naar een video kijken, waarin je zult zien dat gehandicapte personen toch nog bepaalde soorten werk kunnen doen en daarmee zelf geld verdienen ook al krijgen ze vaak een onderstand-uitkering van de overheid.

Opdracht 1

Na de uitleg van de leerkracht gaan jullie deze opdracht uitvoeren om te laten zien wat je zelf weet en wat je uit de les hebt geleerd over arbeidsongeschiktheid, pensionering en gehandicaptten-werk. De klas wordt verdeeld in drie groepen en elke groep gaat een korte rollenspel doen over een van de genoemde onderwerpen.

Opdracht 2

Voor huiswerk maken jullie samen een poster met allerlei plaatjes uit tijdschriften, affiches, stikers en kranteknipsels over het onderwerp van jullie toneelstukje. Uit de poster moet duidelijk blijken welk onderwerp jullie hadden uitgebeeld. De posters kunnen dan in de klas worden opgehangen.

Les 22

Deeltijd arbeid

Doelstelling:

Aan het einde van de les kan je:

- omschrijven wat deeltijdarbeid inhoudt
- begrijpen waarom mensen parttime werken.

OPDRACHT 1

Ken je iemand die parttime werk doet? Weet je ook de reden waarom die persoon heeft besloten om parttime te werken in plaats van fulltime? Vul het onderstaande schema dan in.

Parttime werker Waar? Wat voor werk?	Om welke reden of redenen werkt deze persoon parttime?

OPDRACHT 2

Wat zou jij later zelf het liefst willen doen? Zou je kiezen voor parttime werk of voor een volledige baan? Schrijf ook op waarom of onder welke omstandigheden je liever parttime of fulltime wil werken.

Ik zou later graag			Onder welke omstandigheden en waarom?
Parttime werken	wel	niet	
Fulltime werken	wel	niet	

OPDRACHT 3

Zoek in het telefoonboek de namen van vijf vakbonden op en vul deze in het schema in.

Vakbonden op Aruba

Afkorting	Naam voluit geschreven
1	
2	
3	
4	
5	

OPDRACHT 4

Schrijf nu van de vijf vakbonden die je bij opdracht 3 hebt ingevuld, welke werknemers of groep werknemers door elke bond vertegenwoordigd worden.

Afkorting naam vakbond	Werknemers of groep werknemers
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	